ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (sedmého senátu)

9. června 2011 *

Ve věci C-361/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Belgie) ze dne 9. července 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 19. července 2010, v řízení

Intercommunale Intermosane SCRL,

Fédération de l'industrie et du gaz

proti

Belgickému státu,

SOUDNÍ DVŮR (sedmý senát),

ve složení D. Šváby, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta (zpravodajka) a G. Arestis, soudci,

* Jednací jazyk: francouzština.

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Intercommunale Intermosane SCRL J. Bourtembourgem, avocat,

– za belgickou vládu J.-C. Halleuxem a T. Maternem, jako zmocněnci,

– za Rakouskou republiku C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,

– za Evropskou komisi M. Patakia a G. Zavvosem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 1 a 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem, technických předpisů a pravidel týkajících se služeb informační společnosti (Úř. věst. L 204, s. 37; Zvl. vyd. 13/20, s. 337) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady. 98/48/ES ze dne 20. července 1998 (Úř. věst. L 217, s. 18; Zvl. vyd. 13/21 s. 8, dále jen „směrnice 98/34").

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Intercommunale Intermosane SCRL a Fédération de l'industrie et du gaz, association sans but lucratif na jedné straně, a belgickým státem na straně druhé týkajícím se minimálních požadavků na bezpečnost některých starých elektrických zařízení na pracovištích.

Právní rámec

Právní úprava Unie

3 Článek 1 směrnice 98/34 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

1) ‚výrobkem' každý průmyslově vyrobený výrobek a každý zemědělský produkt včetně produktů rybolovu;

[…]

3) ‚technickou specifikací' specifikace obsažená v dokumentu, který stanoví požadované charakteristiky výrobku, jako jsou úrovně jakosti, ukazatele vlastností, bezpečnost nebo rozměry, včetně požadavků na výrobek, jako jsou obchodní název, terminologie, symboly, zkoušení a zkušební metody, balení, označování výrobků nebo jejich opatřování štítkem s jmenovitými údaji a postupy posuzování shody.

[…]

4) ‚jiným požadavkem' požadavek jiný než technická specifikace kladený na výrobek zejména z důvodu ochrany spotřebitelů nebo životního prostředí, který má vliv na jeho spotřební cyklus po jeho uvedení na trh, jako jsou podmínky použití,

recyklace, opětovného používání nebo zneškodňování, pokud tyto podmínky mohou významně ovlivnit složení nebo charakter výrobku nebo jeho uvedení na trh;

[…]

11) ‚technickým předpisem' technické specifikace a jiné požadavky nebo předpisy pro služby včetně příslušných správních předpisů, jejichž dodržování je při uvedení na trh, při poskytování služby, při usazování poskytovatele služeb nebo při používání v členském státě nebo na jeho větší části závazné *de iure* nebo *de facto*, jakož i právní a správní předpisy členských států zakazující výrobu, dovoz, prodej nebo používání určitého výrobku nebo zakazující poskytování nebo využívání určité služby nebo usazování poskytovatele služeb s výjimkou předpisů stanovených v článku 10.

[…]

[...]

Tato směrnice se nevztahuje na opatření, která členské státy považují podle Smlouvy za nezbytná pro ochranu osob, zejména pracovníků, při používání výrobků, pokud tato opatření nemají na výrobky vliv."

4 Článek 8 odst. 1 první pododstavec směrnice 98/34 zní takto:

„S výhradou článku 10, členské státy sdělí neprodleně Komisi každý návrh technického předpisu s výjimkou případu, kdy takový předpis pouze přejímá úplné znění

mezinárodní nebo evropské normy a kdy postačí informace o dotyčné normě; členské státy současně Komisi sdělí důvody, pro které je nezbytné takový technický předpis přijmout, pokud již nebyly uvedeny v samotném návrhu."

Vnitrostátní právní úprava

5 Články 8 až 13 královské vyhlášky ze dne 2. června 2008 o minimálních požadavcích na bezpečnost některých starých elektrických zařízení na pracovištích (*Moniteur belge* ze dne 19. června 2008, s. 31631, dále jen „královská vyhláška") stanoví:

„*Článek 8*

Elektrické zařízení musí být nainstalováno tak, aby byla zajištěna ochrana pracovníků před riziky vyplývajícími z přímého či nepřímého kontaktu, před následky přepětí způsobenými zejména vadnou izolací, zacházením a povětrnostními vlivy, před popáleninami a jinými zdravotními riziky, jakož i před neelektrickými riziky vyplývajícími z používání elektřiny.

Nelze-li výše uvedená rizika zjevně vyloučit opatřeními na úrovni jejich koncepce nebo opatřeními kolektivní ochrany, musí být přístup k těmto zařízením vyhrazen výlučně pracovníkům, jejichž odbornost je označena kódem BA4 nebo BA5 podle ustanovení článku 47 [règlement général sur les installations électriques (obecné nařízení o elektrických zařízeních)].

Článek 9

Elektrické zařízení musí být nainstalováno tak, aby:

1. bylo zabráněno vzniku nebezpečných elektrických oblouků a povrchových teplot;

2. bylo zabráněno přehřátí, požáru a výbuchu.

Článek 10

odst. 1 Každý obvod je chráněn alespoň jedním ochranným zařízením, které přeruší tok elektrického proudu v případě přepětí předtím, než dojde k přehřátí, které by mohlo poškodit izolaci, spoje či vodiče nebo životní prostředí. Každý obvod je chráněn ochranným zařízením, které přeruší tok elektrického proudu v případě zkratu předtím, než nastanou nebezpečné následky.

Každý obvod je chráněn ochranným zařízením, které přeruší tok elektrického proudu v případě zkratu předtím, než nastanou nebezpečné následky.

Odst. 2. Odchylně od ustanovení odstavce 1 nemusí být určité obvody chráněny proti přepětí nebo zkratu, jsou-li dodrženy podmínky a postupy stanovené v článcích 119, 123 a126 [règlement général sur les installations électriques].

Článek 11

odst. 1 Za účelem provedení prací bez napětí musí být možno elektrické zařízení nebo jednotlivé elektrické obvody jistým a spolehlivým způsobem odpojit.

odst. 2 Funkční ovládání musí být prováděno jistým a spolehlivým způsobem.

odst. 3 Následky poklesu napětí či výpadku napětí a jeho opětovného obnovení nesmějí ohrožovat bezpečnost pracovníků.

Článek 12

Elektrické zařízení se instaluje pomocí elektrického materiálu vyrobeného tak, aby v případě správné instalace a údržby a používání v souladu s jeho účelem nebyla ohrožena bezpečnost osob.

Materiál musí být případně v souladu s ustanoveními vyhlášek, které provádějí směrnice Společenství, které se vztahují na danou oblast.

Článek 13

Použitý elektrický materiál je svou konstrukcí nebo prostřednictvím doplňkové ochrany přizpůsoben vnějším vlivům a stávajícím či rozumně předvídatelným podmínkám použití."

Spor v původním řízení a předběžné otázky

6 Žalobkyně v původním řízení se žalobou podanou dne 18. srpna 2008 k předkládajícímu soudu domáhaly zrušení královské vyhlášky.

7 Na podporu své žaloby se žalobkyně v původním řízení dovolávají zejména porušení směrnice 98/34 z toho důvodu, že královská vyhláška obsahuje technické předpisy, jejichž návrhy musí být podle článku 8 této směrnice oznamovány Komisi.

8 V této souvislosti se Conseil d'État rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru tyto otázky:

„1) Představují takové vnitrostátní normy, jako jsou články 8 až 13 [královské vyhlášky], které stanoví požadavky na instalaci elektrických zařízení, na konstrukci elektrického materiálu a na ochranu spojenou s tímto materiálem za účelem zajištění

ochrany pracovníků, technické předpisy ve smyslu čl. 1 bodu 11 směrnice [98/34], jejichž návrhy musí být na základě čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce této směrnice oznamovány?

2) Jsou takové vnitrostátní normy, jako jsou články 8 až 13 [královské vyhlášky], opatřeními ve smyslu článku 1 *in fine* směrnice [98/34], která členské státy považují za nezbytná pro ochranu osob, zejména pracovníků, při používání výrobků a která nemají na výrobky vliv?“

K předběžným otázkám

K první otázce

9 Svou první otázkou se předkládající soud v podstatě táže, zda musí být čl. 1 bod 11 směrnice 98/34 vykládán v tom smyslu, že taková vnitrostátní pravidla, jako jsou ta, o která se jedná ve věci v původním řízení, představují technické předpisy ve smyslu tohoto ustanovení, jejichž návrhy musí být na základě čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce této směrnice oznamovány.

10 V tomto ohledu z ustálené judikatury vyplývá, že cílem směrnice 98/34 je chránit preventivní kontrolou volný pohyb zboží, který je jedním ze základů Evropské unie, a že tato kontrola je potřebná, jelikož technické předpisy, na které se tato směrnice vztahuje, mohou vytvářet překážky obchodu se zbožím mezi členskými státy, přičemž

tyto překážky mohou být připuštěny pouze tehdy, jsou-li nezbytné pro splnění naléhavých požadavků sledujících cíl obecného zájmu (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 30. dubna 1996, CIA Security International, C-194/94, Recueil, s. I-2201, body 40 a 48, a ze dne 8. září 2005, jakož i Lidl Italia, C-303/04, Sb. rozh. s. I-7865, bod 22).

11 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle judikatury z článku 1 bodu 11 směrnice 98/34 vyplývá, že pojem „technický předpis" zahrnuje tři kategorie, a sice zaprvé „technickou specifikaci" ve smyslu čl. 1 bodě 3 uvedené směrnice, zadruhé „jiný požadavek", jak je definován v čl. 1 bodě 4 této směrnice, a zatřetí zákaz výroby, dovozu, prodeje nebo používání určitého výrobku obsažený v článku 1 bodě 11 téže směrnice (viz rozsudky ze dne 21. dubna 2005, Lindberg, C-267/03, Sb. rozh. s. I-3247, bod 54, a ze dne 8. listopadu 2007, Schwibbert, C-20/05, Sb. rozh. s. I-9447, bod 34).

12 Za předpokladu, že elektrická zařízení, o která se jedná v původním řízení, mohou být kvalifikována jako „výrobek" ve smyslu čl. 1 bodu 1 směrnice 98/34, je třeba zkoumat, zda vnitrostátní pravidla dotčená v původním řízení spadají do jedné z těchto tří kategorií.

13 V tomto ohledu postačí zaprvé uvést, že tato pravidla se netýkají třetí kategorie technických předpisů ve smyslu čl. 1 bodu 11 směrnice 98/34, jelikož nezakazují výrobu, dovoz, prodej nebo používání určitého výrobku ve smyslu tohoto ustanovení.

14 Zadruhé je třeba ověřit, zda vnitrostátní ustanovení, o která se jedná v původním řízení, spadají do první kategorie technických předpisů podle čl. 1 bodu 11 směrnice 98/34, tzn. pod pojem „technická specifikace".

15 Z judikatury vyplývá, že tento pojem, který je definován v čl. 1 bodě 3, předpokládá, že vnitrostátní opatření se vztahuje na výrobek a jeho obal jako takové, a stanoví tudíž jednu z požadovaných charakteristik výrobku (viz výše uvedený rozsudek Schwibbert, bod 35 a citovaná judikatura).

16 Co se týče vnitrostátních pravidel, o která se jedná v původním řízení, je třeba uvést, že minimální požadavky na instalaci některých elektrických zařízení stanovené těmito pravidly mají za úkol zajistit bezpečnost těchto zařízení s cílem chránit pracovníky, kteří je užívají.

17 Je však třeba konstatovat, že tyto minimální požadavky zahrnují obecná zadání a cíle v oblasti bezpečnosti a ochrany, i když nutně neodkazují na dotčený výrobek nebo jeho obal jako takové, a neurčují tudíž vlastnosti tohoto výrobku.

18 V důsledku toho vnitrostátní ustanovení, o která se jedná v původním řízení, neobsahují technické specifikace ve smyslu směrnice 98/34.

19 Zatřetí je třeba ověřit, zda tato ustanovení spadají do druhé kategorie technických předpisů ve smyslu čl. 1 bodu 11 směrnice 98/34, tj. pod pojem „jiné požadavky“.

20 Podle judikatury musí minimální požadavky stanovené uvedenými ustanoveními k tomu, aby mohly být kvalifikovány jako „jiné požadavky“, představovat „podmínky“, které mohou významně ovlivnit složení nebo charakter dotčeného výrobku nebo jeho uvedení na trh (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Lindberg, bod 72).

21 Vzhledem ke své obecné povaze však zmíněné požadavky nemohou představovat takovéto podmínky, a tudíž ani nemohou být kvalifikovány jako „jiné požadavky" ve smyslu zmíněného čl. 1 bodu 4.

22 Vzhledem k výše uvedenému je na první otázku třeba odpovědět, že článek 1 bod 11 směrnice 98/34 musí být vykládán v tom smyslu, že taková vnitrostátní ustanovení, jako jsou ta, o která se jedná v původním řízení, nepředstavují technické předpisy ve smyslu tohoto ustanovení, jejichž návrhy musí být na základě čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce této směrnice oznamovány.

K druhé otázce

23 Vzhledem k odpovědi na první otázku není třeba odpovídat na druhou otázku.

K nákladům řízení

24 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (sedmý senát) rozhodl takto:

Článek 1 bod 11 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem, technických předpisů a pravidel týkajících se služeb informační společnosti, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/48/ES ze dne 20. července 1998, musí být vykládán v tom smyslu, že taková vnitrostátní ustanovení, jako jsou ta, o která se jedná v původním řízení, nepředstavují technické předpisy ve smyslu tohoto ustanovení, jejichž návrhy musí být na základě čl. 8 odst. 1 prvního pododstavce této směrnice oznamovány.

Podpisy.